

1. Inleiding

Op verzoek van het Ministerie van VWS heeft de SVB een impactanalyse verricht voor de uitvoering van de Ex Gratia regeling als erkenning van het moreel tekortschieten van opeenvolgende Nederlandse regeringen ten aanzien van backpay en oorlogsschade van Nederlanders uit voormalig Nederlands-Indië. Daarbij is de SVB ondersteund door de heer Mesman, voormalig directeur van “Het Gebaar”. Basis van de analyse vormt het verzoek zoals VWS dit heeft geformuleerd, dat op 7 juni aan de SVB is voorgelegd (zie Annex 1). In een overleg op 12 juni hebben we hierover nadere afspraken gemaakt. Daarbij is de doelgroep nader afgebakend en is afgesproken om daar waar keuzes moeten worden gemaakt te kiezen voor eenvoud in de uitvoering. Ook is afgesproken dat wij bij de impactanalyse uitgaan van een ingangsdatum van 1 januari 2014.

In het overleg van 12 juni is afgesproken dat de SVB op 24 juni de impactanalyse zou opleveren, waarna kort daarna overleg met het Indisch Platform (IP) zal plaatsvinden hierover. Op basis van de impactanalyse en het overleg met het IP zal de staatssecretaris nog voor het zomerreces een brief aan de Tweede Kamer sturen.

Het IP heeft een voorstel gedaan voor een Ex Gratia regeling, waarbij doelgroep en compensatie worden beschreven (zie Annex 2). In hoofdstuk 2 gaan we nader in op de doelgroep, waarbij we onderscheid maken tussen de primaire doelgroep en de doelgroep van rechtsopvolgers. Voor de berekening van de uitkeringslasten gaan we in hoofdstuk 5 voor de primaire doelgroep uit van de door het IP voorgestelde bedrag per maand. Voor de doelgroep van rechtsopvolgers presenteren we een drietal varianten.

Deze impactanalyse vertoont veel kenmerken van een uitvoeringstoets, zoals deze gebruikelijk is bij nieuwe wetten of wetswijzigingen. Door de zeer korte doorlooptijd van de impactanalyse is de status hiervan echter niet vergelijkbaar met die van een uitvoeringstoets. Uitvoerbaarheid, uitvoeringsaspecten en inschattingen van bijbehorende kosten konden niet meer dan globaal worden uitgewerkt. Dat betekent dat als de SVB wordt gevraagd om alsnog een uitvoeringstoets voor de Ex Gratia regeling uit te brengen, deze hierop zou kunnen afwijken.

Hoofdstuk 2 van deze impactanalyse beschrijft de opzet van de Ex Gratia regeling, zoals afgesproken met VWS. In hoofdstuk 3 bespreken we daarvan de uitvoeringsconsequenties. De omvang van de doelgroep wordt vervolgens in hoofdstuk 4 geraamd. Hoofdstuk 5 bevat de op basis daarvan berekende omvang van de uitkeringslasten en de uitvoeringskosten van de regeling. De impactanalyse wordt afgesloten met de conclusie in hoofdstuk 6.

2. Opzet Ex-Gratia regeling

Het Indisch Platform (IP) heeft een Ex Gratia regeling -kwijtschelding met uitsluiting van rechten- uitgewerkt voor de Nederlanders uit het voormalige Nederlands-Indië. Het voorstel van het IP vormt de basis voor de Ex Gratia regeling. Om de regeling realistisch te kunnen doorrekenen zijn in overleg met het Ministerie de volgende voorstellen gedaan.

2.1 Voorgestelde primaire doelgroep

Degene die aanmerking kwamen voor “Het Gebaar” in 2000:

1. Zij die in de periode van 8 maart 1942 tot 15 augustus 1945 geheel of gedeeltelijk
  - in het voormalig Nederlands-Indië hebben verbleven; en/of
  - gedurende deze periode door de Japanners elders zijn geïnterneerd en/of tewerkgesteld; en voorts
  - zich nadien en uiterlijk op 1 januari 1967 in Nederland hebben gevestigd; en voorts
  - ten tijde van zijn of haar vestiging in Nederland of in ieder geval op 1 januari 1967 de Nederlandse nationaliteit bezaten, dan wel voor 1 januari 1967 een aanvraag voor het Nederlanderschap hebben gedaan, welke aanvraag na die datum tot toekenning van het Nederlanderschap heeft geleid.
2. Zij die in de periode van 8 maart 1942 tot 15 augustus 1945 geheel of gedeeltelijk
  - in voormalig Nederlands-Indië hebben verbleven; en/of
  - gedurende deze periode door de Japanners elders zijn geïnterneerd en/of tewerkgesteld; en die
  - nadien naar elders zijn geëmigreerd; en die
  - op moment van emigratie de Nederlandse nationaliteit bezaten.

Deze doelgroep wijkt met name qua periode af van de definitie van het IP, overigens zonder dat dit belangrijke wijziging in het recht tot gevolg heeft. Aanpassing aan de definitie van de werkgroep Van Heemskerck maakt de Ex Gratia regeling eenvoudiger voor zowel de rechthebbenden als de SVB; iedereen die “Het Gebaar” heeft ontvangen is tenslotte al getoetst. Er is een groep die valt onder de bovenstaande criteria maar destijds geen aanvraag heeft ingediend. VWS heeft het voorstel gedaan om voor deze groep bij wijze van veronderstelling uit te gaan van 10.000 rechthebbenden die destijds bewust of onbewust geen aanvraag hebben ingediend.

2.2 Voorgestelde doelgroep rechtsopvolgers

Voor de doelgroep rechtsopvolgers zijn drie varianten mogelijk:

1. (Oudste) nabestaanden vanaf 8 maart 1942: deze optie komt het dichtst bij het voorstel van het IP, maar leidt tot een belastende aanvraagprocedure voor nabestaanden en uitvoering, met veel bewijslast en een onzekere uitkomst voor de nabestaande.
2. (Oudste) nabestaanden vanaf 12-12-2000; ingangsdatum van gerechtigden op “Het Gebaar”: het voordeel is dat de SVB dan kan aansluiten bij de gegevens die destijds al door Het Gebaar zijn verzameld.
3. (Oudste) nabestaanden vanaf 5-7-2013; de datum van de brief aan de Tweede Kamer: deze datum sluit qua redenering aan bij de nabestaandenregeling van “Het Gebaar”. De SVB kan nog steeds gebruikmaken van de gegevens van Het Gebaar, terwijl de doelgroep rechtsopvolgers aansluit bij de primaire doelgroep van de Ex Gratia regeling.

Een alternatief voor een uitkering voor rechtsopvolgers zou kunnen zijn dat er geen uitkering komt voor nabestaanden, maar dat er een overlijdensuitkering wordt verstrekt indien een gerechtigde uit de primaire doelgroep overlijdt. Een dergelijke uitkering bestaat ook in andere wetten. Deze uitkering zou dan, overeenkomstig andere wetten, een hoogte kennen van de tegemoetkoming van één maand. Voordeel hiervan is dat deze op naam komt van de overledene en dat geen bewijs nodig is dat het nabestaanden betreft, evenmin als toetsing daarvan.

2.3 Voorgestelde compensatie

Voor de primaire doelgroep sluiten we in deze impactanalyse aan bij het voorstel van het IP. Dat wil zeggen dat we uitgaan van een tegemoetkoming van € 300 per maand gedurende een periode van 15 jaar.

De directe rechtsopvolger krijgt volgens het voorstel van het IP gedurende 15 jaar jaarlijks een belastingvrije schenking, die qua hoogte afhankelijk is van het beschikbare bedrag. Als bedrag is door het IP € 85 per maand genoemd. Om de regeling eenvoudig te houden stelt de SVB als alternatief voor om de (oudste) rechtsopvolger een eenmalige belastingvrije tegemoetkoming te verstrekken van € 10.000. Dit voorkomt bovendien dat de verhouding tussen de uitvoeringslasten en de uitvoeringskosten onder druk komt te staan.

2.4 Andere vormgevingsaspecten

Voor het verder vormgeven van deze regeling zijn de volgende aandachtspunten verder van belang:

- Bewijslast; voor beide doelgroepen geldt dat de bewijslast ligt bij de aanvrager. De SVB kan hulp bieden door gebruik te maken van de bestanden van “Het Gebaar” en de bestanden van V&O. Naast de bestanden (zoals de repatriëringslijsten van “Het Gebaar”), zal onderzoek naar de nationaliteit en waardigheid of in de archieven van het CBG noodzakelijk kunnen zijn.
- Fiscaal aspect; in het voorstel wordt uitgegaan van een belastingvrije tegemoetkoming. Dat er daadwerkelijk sprake kan zijn van een belastingvrije tegemoetkoming is niet de verantwoordelijkheid van de SVB. Dit fiscale aspect zal in de regeling moeten worden opgenomen. Daarbij is ook van belang dat de tegemoetkoming er niet toe leidt dat dit door andere uitkeringen als inkomen wordt beschouwd en daarom deze uitkeringen doet verlagen. Het gaat daarbij om toeslagen, zoals uitgevoerd door de Belastingdienst, vrijstellingen van gemeentelijke belasting, etc. Voor de doelgroep zijn er drie inkomensafhankelijke soorten uitkeringen die door de SVB worden uitgevoerd:
  - o Toeslag AOW: hier is samenloop geen probleem. Dergelijke uitkeringen worden niet als inkomen in aanmerking genomen.
  - o WWB/AIO: Om de uitkering niet te laten meetellen als ‘middel en vermogen’ dient de uitkering opgenomen te worden in de opsomming van uitzonderingen in de Regeling WWB art. 7. Dit is een ministeriële regeling die simpel door de minister van SZW kan worden aangepast. In geval van nood zou het wellicht mogelijk zijn om het beleidsmatig op te lossen via de Beleidsregels (de WWB biedt enige aanknopingspunten voor een dergelijke bevoegdheid van College B&W c.q. SVB), maar dat is niet wenselijk.
  - o Verzetspensioenen en periodieke uitkeringen aan oorlogsgetroffenen: de uitkeringen moeten analoog aan die van “Het Gebaar”, de “Maror gelden”, de Sinti/Roma

bedragen voor rechtsherstel en de recentere Duitse uitkeringen (“artikel 2 fonds” en het “Gettofonds”) formeel niet als inkomsten worden aangemerkt, waardoor zij buiten de kortingen vallen.

- Inflatiecorrectie; dit voorstel houdt geen rekening met aanpassing van de uitkering aan de inflatie.

De volgende punten zijn, mede door de korte tijdsspanne, nog niet onderzocht:

- Precedentwerking/doorwerking naar andere groepen in het kader van (gebreken in) het naoorlogs rechtsherstel;
- Beoordeling relatieve hoogte (bijvoorbeeld in vergelijking tot individuele rechtshersteluutkeringen rond 2000 voor de verschillende groepen of in vergelijking tot gederfd loon) door het Indisch Platform gevraagde uitkeringsbedragen;
- Juridische implicaties, zoals de relatie met jurisprudentie, het afstand doen van rechtsprocedures. Deze aspecten worden door het Ministerie van VWS nader bekeken.

3. Uitvoeringsopzet

3.1 Uitvoering voor primaire doelgroep

De primaire doelgroep bestaat allereerst uit personen die op 1 januari 2014 in leven zijn en aan wie “Het Gebaar” destijds is toegekend. Voor deze groep zal de administratieve belasting tot een absoluut minimum kunnen worden beperkt door middel van de toezending van een ambtshalve toekenning, gevolgd door de betaling. Het formeel indienen van een aanvraag is voor deze groep niet noodzakelijk.

Daarnaast bestaat de primaire doelgroep uit personen waaraan “Het Gebaar” in het verleden is toegekend, maar waarvan niet bekend is of deze nog in leven zijn en nog woonachtig zijn op de adressen die 10 tot 12 jaar geleden zijn opgenomen. De administratieve lasten beperken zich tot het indienen van een aanvraag, die vervolgens ambtshalve kan worden toegewezen op grond van de eerdere toekenning van “Het Gebaar”. Aangezien een deel van deze groep niet meer in leven zal zijn en niet iedereen op basis van de publiciteit zal reageren, wordt rekening gehouden met een beperkt aantal aanvragen die licht getoetst moeten worden.

Tot slot kunnen personen die destijds bewust of onbewust geen (tijdige) aanvraag voor “Het Gebaar” hebben ingediend een beroep doen op deze regeling. Dergelijke aanvragen vergen een zware toetsing op verblijf in Nederlands-Indië, repatriëring of emigratie, nationaliteit en waardigheid. Verificatie is mogelijk op grond van de bronnen die destijds door “Het Gebaar” zijn gebruikt, in combinatie met de aanwezige V&O-bronnen en externe archieven (waaronder Justitie en het Centraal Bureau voor Genealogie). De administratieve en emotionele belasting voor de aanvrager is vanzelfsprekend aanmerkelijk hoger dan bij de eerdere genoemde subgroepen. De aanvragers zullen informatie moeten aanleveren waarop de vereisten getoetst kunnen worden. De uitvoeringsduur zal vergelijkbaar zijn met de behandeltermijn van een vervolgaanvraag binnen de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen. Deze bedraagt (exclusief opschorting als een cliënt gegevens aan moet leveren waarop gewacht moet worden) drie maanden (13 weken) met maximaal een extra maand verlenging (totaal dus maximaal 4 maanden).

Bezwaar en beroep is inherent aan de behandeling van aanvragen. Op grond van ervaringsgegevens wordt aangenomen dat 10% van de beschikkingen op lichte en zware toetsingen tot bezwaar kunnen leiden en 10% van de ongegronde bezwaarschriften tot beroep kunnen leiden.

3.2 Uitvoering voor nabestaanden

Bij de uitvoering voor nabestaanden zijn een aantal groepen te onderscheiden:

1. Nabestaanden van personen die voor 1-1-2014 zijn overleden. Op aanvraag zal een recht voor nabestaanden moeten worden getoetst. Aangenomen mag worden dat hoe eerder het overlijden van een (potentiële) Gebaar-gerechtigde heeft plaatsgevonden, hoe lastiger het zal zijn om te kunnen vaststellen wie de eventuele oudste rechthebbende is (burgerlijke stand, verklaringen van erfrecht, testamenten, etc.). Alternatief is de toekenning op aanvraag en bij meerdere aanvragen op grond van dezelfde gerechtigde (binnen een vooraf vastgestelde tijdsperiode) een toekenning aan de oudste aanvrager. Een dergelijke systematiek heeft destijds bij de uitvoering van de Cadsu-regeling echter tot ergernis binnen families geleid.
2. Nabestaanden van personen die na 1-1-2014 als gerechtigde van deze regeling komen te overlijden. Op dat moment ontstaat recht op een nabestaandenuitkering. Ook in dat geval zal vastgesteld moeten worden wie de eventuele rechthebbenden zijn, op dezelfde wijze als bij groep 1, met als verschil dat dit bij een recent overlijden eenvoudiger zal zijn.

De meest eenvoudige en minst belastende uitvoering zou bestaan uit het aangedragen alternatief van een eenmalige overlijdensuitkering. Er is dan geen sprake van een aanvraagbehandeling, een toetsing op rechthebbenden of van beheerskosten.

4. Aantal rechthebbenden

4.1 Aantal in primaire doelgroep

Om het aantal rechthebbenden in de primaire doelgroep te bepalen is een bestand van het aantal rechthebbenden van het “Het Gebaar” uit 2003 vergeleken met het huidige AOW-bestand. Van de 96 duizend oorspronkelijke gerechtigden zijn er medio 2013 naar verwachting nog ongeveer 60 duizend in leven. Bij de geplande start van de regeling op 1-1-2014 schatten we dat daarvan nog 59.000 personen in leven zijn. Verder gaan we uit van 6.200 nieuwe toekenningen voor deze regeling. Dat betreft de groep van 10.000 die ten tijde van “Het Gebaar” geen gebruik hebben gemaakt van hun recht, die naar verwachting nog in leven zijn. Daarmee zijn er dus bij aanvang van de regeling 65.000 gerechtigden. Voor de raming van de aantallen houden we rekening met de te verwachten overlijdens. Hiervoor gebruiken we de sterfte-tabellen van het CBS. De uitkomsten zijn iets opgehoogd omdat uit ervaring blijkt dat personen uit de doelgroep langer leven dan gemiddeld. Dit leidt tot de raming van de aantallen gerechtigden aan het eind van het jaar in de onderstaande tabel.

Raming aantal gerechtigden in primaire doelgroep aan het eind van het jaar (x 1.000)

Jaar	Aantal	Jaar	Aantal
2014	61	2022	23
2015	58	2023	18
2016	53	2024	14
2017	49	2025	10
2018	44	2026	7
2019	39	2027	5
2020	33	2028	3
2021	28		

4.2 Aantal rechtsopvolgers

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, gaan we voor de doelgroep rechtsopvolgers uit van drie varianten:

- Variant 1: (Oudste) nabestaanden vanaf 8 maart 1942. Deze groep is moeilijk in te schatten. Op basis van onderzoek uit het verleden van het NIDI en het CBS¹ schatten we deze groep in op ongeveer 300 duizend personen.
- Variant 2: (Oudste) nabestaanden vanaf 12-12-2000. Deze aantallen worden geschat op basis van de bestandsvergelijking tussen “Het Gebaar” en het AOW-bestand en toekomstige overlijdens van primaire gerechtigden.
- Variant 3: (Oudste) nabestaanden vanaf 5-7-2013, geschat op basis van toekomstige overlijdens van primaire gerechtigden.

Bij de varianten 2 en 3 veronderstellen we dat 80 procent van de gerechtigden een nabestaande heeft.² Wij ramen dan de volgende aantallen:

Raming aantal rechtsopvolgers aan het eind van het jaar (x 1.000)

Jaar	Variant twee	Variant drie	Jaar	Variant twee	Variant drie
2014	36	4	2022	65	35
2015	37	7	2023	68	38
2016	40	10	2024	72	42
2017	44	14	2025	75	45
2018	48	18	2026	77	47
2019	52	22	2027	79	49
2020	56	26	2028	80	50
2021	60	30			

¹ Beets, G., C. Huisman, E. van Imhoff, S. Koesobjono & E. Walhout (2002), *De demografische geschiedenis van de Indische Nederlanders*, NIDI report nr. 64. Den Haag: NIDI.

² Er is geen harde onderbouwing van de 80%. Het is afgeleid van het aantal tweede generatie Indische Nederlanders t.o.v. de eerste generatie, maar dat kon niet rechtstreeks worden bepaald. Het is niet gelukt om hardere cijfers hierover te vinden.

5. Financiën

5.1 Uitkeringslasten primaire doelgroep

Bij een uitkering van € 300,- per maand en de vertaling van de hierboven genoemde aantallen naar gemiddelde aantallen gerechtigden per jaar ramen wij de volgende uitkeringslasten voor de primaire doelgroep:

Raming uitkeringslasten voor de primaire doelgroep (x € 1 miljoen)

Jaar	Uitkeringslasten	Jaar	Uitkeringslasten
2014	227	2022	92
2015	214	2023	74
2016	200	2024	57
2017	184	2025	43
2018	167	2026	31
2019	149	2027	22
2020	130	2028	15
2021	110		

De totale uitkeringslasten voor de looptijd van 15 jaar zijn ruim 1,7 miljard euro.

5.2 Uitkeringslasten rechtsoptvolgers

Bij de uitkeringslasten voor rechtsoptvolgers hebben we twee mogelijkheden uitgewerkt: een periodieke uitkering voor rechtsoptvolgers die maximaal 15 jaar duurt, en een eenmalige uitkering die begin 2014 uitbetaald wordt aan nabestaanden. In het laatste geval krijgen nabestaanden van primaire gerechtigden die na 1 januari 2014 overlijden dus geen periodieke uitkering meer.

Variante 1 leidt tot uitkeringslasten van ongeveer €3 miljard bij een eenmalige uitkering en € 4,5 miljard bij een periodieke uitkering.

5.2.1 Uitkeringslasten bij een periodieke uitkering

Bij de periodieke uitkeringen wordt voor de varianten 2 en 3 uitgegaan van een uitkering van € 85,- per maand. Dit leidt tot de volgende raming van de uitkeringslasten met een totale last van € 881 miljoen voor variant 2 en € 420 miljoen voor variant 3:

Raming uitkeringslasten voor de rechtsoptvolgers (x € 1 miljoen)

Jaar	Variante twee	Variante drie	Jaar	Variante twee	Variante drie
2014	36	2	2022	64	33
2015	37	5	2023	68	37
2016	39	9	2024	71	41
2017	43	12	2025	75	44
2018	47	16	2026	77	47
2019	51	20	2027	80	49
2020	55	25	2028	81	50
2021	59	29			

5.2.2 Uitkeringslasten bij een eenmalige uitkering

We gaan hierbij uit van een eenmalige uitkering van € 10.000,-. Bij een eenmalige uitkering voor nabestaanden vanaf 12 december 2000 (variant 2) zijn de uitkeringslasten naar verwachting € 336 miljoen voor bijna 34 duizend nabestaanden. En eenmalige uitkering voor nabestaanden vanaf 5 juli 2013 (variant 3) zorgt voor een geschat bedrag van € 11 miljoen aan uitkeringslasten voor ongeveer duizend nabestaanden.

5.2.3 Uitkeringslasten bij een overlijdensuitkering

Verder stelt de SVB nog een nieuwe variant voor: een overlijdensuitkering uitkeren bij het overlijden van de primaire gerechtigde vanaf 1 januari 2014. De hoogte van de uitkering is even hoog verondersteld als de maandelijkse uitkering voor een primaire gerechtigde: € 300,-. Er worden dan per jaar gemiddeld ruim 3 duizend overlijdensuitkeringen uitgekeerd. De lasten liggen rond één miljoen euro per jaar. De totale lasten zijn € 15 miljoen.

5.3 Uitvoeringskosten primaire doelgroep

De eenmalige uitvoeringskosten voor de primaire doelgroep, die gemaakt moeten worden na aankondiging van de regeling, worden geraamd op in totaal € 6,3 miljoen. Het overgrote deel hiervan betreft afhandeling van de aanvragen en worden dus in 2014 verwacht.

De structurele uitvoeringskosten voor de primaire doelgroep per jaar gedurende de looptijd van de regeling zijn naar schatting:

Raming meerjarige uitvoeringskosten primair rechthebbende (x € 1 miljoen)

Jaar	Kosten	Jaar	kosten
2014	3,1	2022	1,0
2015	2,6	2023	0,8
2016	2,4	2024	0,6
2017	2,2	2025	0,5
2018	2,0	2026	0,3
2019	1,7	2027	0,2
2020	1,5	2028	0,2
2021	1,2		

In totaal bedragen de uitvoeringskosten voor de primaire doelgroep over de gehele periode 2014-2028 € 20,3 miljoen.

5.4 Uitvoeringskosten nabestaanden

Om de uitvoeringskosten voor de rechtsopvolgers te duiden zijn de éénmalige en meerjarige structurele kosten geraamd van de scenario's 2 en 3 zoals genoemd in paragraaf 2.4. Daarnaast is er ook onderscheid gemaakt tussen de variant waarbij er sprake is van een éénmalige- of een maandelijkse uitkering (Paragrafen 5.2.1 en 5.2.2).

Uitvoeringskosten aanvragen nabestaandenpensioenen (x €1.000.000)

Jaar	Variante twee	Variante drie	Jaar	Variante twee	Variante drie
2014	18	2	2022	2	2
2015	0,5	1,5	2023	2	2
2016	1,5	1,5	2024	2	2
2017	2	2	2025	1,5	1,5
2018	2	2	2026	1	1
2019	2	2	2027	1	1
2020	2	2	2028	0,5	0,5
2021	2	2			

Voor de variant waarbij er éénmalig een nabestaandenpensioen wordt uitgekeerd worden er alleen uitvoeringskosten gemaakt voor de aanvraag zoals in de tabel hierboven gepresenteerd. Voor de gehele periode 2014-2028 komt dat neer op € 40 miljoen voor variant 2 en € 25 miljoen voor variant 3.

Alleen bij de variant waarin er sprake zal zijn van maandelijkse betalingen zullen er meerjarige kosten zijn. De raming daarvan is in de tabel hieronder in beeld gebracht. In totaal over de hele periode bedragen deze kosten € 54 miljoen voor variant 2 en € 99 miljoen voor variant 3.

Beheerkosten nabestaandenpensioenen maandelijkse uitbetaling en nieuwe aanvragen (x €1.000.000)

Jaar	Variante twee	Variante drie	Jaar	Variante twee	Variante drie
2014	20,4	2,3	2022	6,8	4,8
2015	2,9	2,0	2023	6,0	4,0
2016	4,1	2,2	2024	6,8	4,8
2017	4,9	2,9	2025	6,5	4,5
2018	5,2	3,2	2026	6,1	4,1
2019	5,4	3,5	2027	6,2	4,2
2020	5,7	3,7	2028	5,8	3,8
2021	6,0	4,0			

Ook zijn de hiervoor genoemde kosten in beeld gebracht van de door de SVB voorgestelde variant zoals genoemd in paragraaf 5.2.3 (Overlijdensuitkering). In zijn totaliteit gaat het dan om € 3,2 miljoen.

Uitvoeringskosten overlijdensuitkering (x€1.000.000)

Jaar	Variant SVB	Jaar	Variant SVB
2014	0,2	2022	0,3
2015	0,2	2023	0,3
2016	0,2	2024	0,2
2017	0,2	2025	0,2
2018	0,3	2026	0,2
2019	0,3	2027	0,1
2020	0,3	2028	0,1
2021	0,3		

5.5 Overige structurele uitvoeringskosten

Zowel de aanvragers van het primaire recht als de aanvragers van het nabestaandepensioen hebben de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen op de beschikking die zij ontvangen op hun aanvraag. Tegen deze beschikking op bezwaar kan weer beroep worden aangetekend.

In de onderstaande tabellen zijn de structurele kosten van bezwaar en beroepszaken ingeschat.

Kosten bezwaar op aanvragen(x€1.000.000)

Jaar	Variant twee	Variant drie	Jaar	Variant twee	Variant drie
2014	2,2	0,2	2022	0,3	0,3
2015	0,1	0,2	2023	0,2	0,18
2016	0,2	0,2	2024	0,2	0,24
2017	0,2	0,2	2025	0,2	0,18
2018	0,2	0,2	2026	0,1	0,12
2019	0,2	0,2	2027	0,1	0,12
2020	0,2	0,2	2028	0,1	0,06
2021	0,2	0,2			

Kosten beroep op bezwaar (x€1.000.000)

Jaar	Variant twee	Variant drie	Jaar	Variant twee	Variant drie
2014	0,43	0,05	2022	0,06	0,06
2015	0,01	0,04	2023	0,04	0,04
2016	0,04	0,04	2024	0,05	0,05
2017	0,05	0,05	2025	0,04	0,04
2018	0,05	0,05	2026	0,02	0,02
2019	0,05	0,05	2027	0,02	0,02
2020	0,05	0,05	2028	0,01	0,01
2021	0,05	0,05			

6. Conclusie

Het IP heeft een voorstel gedaan voor een Ex Gratia regeling als erkenning van moreel tekortschieten van opeenvolgende Nederlandse regeringen ten aanzien van backpay en oorlogsschade van Nederlanders uit voormalig Nederlands-Indië. Het Ministerie van VWS heeft de SVB verzocht een impactanalyse te verrichten voor de uitvoering van deze regeling, waarbij gevraagd is zoveel mogelijk aan te sluiten bij de voorwaarden zoals destijds zijn geformuleerd door de werkgroep Van Heemskerck.

Door de zeer korte doorlooptijd van de impactanalyse is de status hiervan niet vergelijkbaar met die van een uitvoeringstoets. Uitvoeringsaspecten en inschattingen van bijbehorende kosten zijn niet tot in detail uitgewerkt. Dat betekent dat als de SVB wordt gevraagd om alsnog een uitvoeringstoets voor de Ex Gratia regeling uit te brengen, deze hierop zou kunnen afwijken.

Door zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de doelgroep en werkwijze van “Het Gebaar”, kan voor het grootste deel van de primaire doelgroep de toekenning van de tegemoetkoming ambtshalve plaatsvinden. Voor een beperkt deel van de primaire doelgroep is niet bekend of men nog in leven is. Deze groep zal door middel van een mediacampagne moeten worden benaderd. Bij aanmelding kan in dat geval eveneens tot ambtshalve toekenning worden overgegaan. Alleen bij nieuwe aanvragers, die geen recht hebben gemaakt van hun recht op “Het Gebaar”, zal een uitgebreide aanvraagprocedure en toetsing plaats moeten vinden. Voor de hoogte van de tegemoetkoming zijn we uitgegaan van de door het IP voorgestelde € 300 per maand.

Voor de nabestaandenuitkering hebben we twee varianten nader uitgewerkt: de nabestaanden die zijn ontstaan na overlijden vanaf de verzending van de brief over de Ex Gratia regeling aan de Tweede Kamer en nabestaanden vanaf het ontstaan van recht op “Het Gebaar”. Daarbij is tevens uitgewerkt een eenmalige betaling of een maandelijkse betaling met een looptijd van 15 jaar. Een variant met alle nabestaanden sinds 1942 is niet verder uitgewerkt. Voor de eenmalige uitkering zijn we uitgegaan van € 10.000, voor de maandelijkse uitkering van een bedrag van € 85 per maand, conform het IP-voorstel.

De primaire doelgroep bestaat medio 2013 uit circa 66.000 personen. Aan het eind van de regeling in 2028 is dit naar verwachting teruggelopen tot 3.000. Vanaf medio 2013 tot de start van de regeling ontstaan naar verwachting 1.000 nabestaanden. Vanaf eind 2000 wordt dat op 34.000 geraamd. Dit zouden de aantallen zijn die in aanmerking komen voor een eenmalige tegemoetkoming. Bij maandelijkse betaling loopt dit op tot een geschat aantal van 50.000 nabestaanden in de variant vanaf 2013 en 80.000 nabestaanden in de variant vanaf 2000.

De uitkeringslasten voor de primaire doelgroep worden in 2014 geraamd op € 227 miljoen. Dit daalt tot € 15 miljoen in 2028. In totaal ramen we de uitkeringslasten voor de primaire doelgroep over deze 15 jaar € 1,7 miljard. Voor nabestaanden bedragen de geraamde uitkeringslasten in de eenmalige variant vanaf 2013 € 11 miljoen en bij de variant vanaf 2000 € 336 miljoen. Bij maandelijkse uitbetaling loopt dit voor de 2013-variant naar schatting op van € 2 miljoen in 2014 tot € 50 miljoen in 2028. Over de gehele periode gaat het dan om een geraamd bedrag van € 420 miljoen. Voor de 2000-variant komt de raming uit op respectievelijk € 36 miljoen, € 81 miljoen en

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

€ 881 miljoen. De uitkeringslasten voor de eventuele overlijdensuitkering bedragen naar verwachting jaarlijks circa € 1 miljoen, tot een totaalbedrag van € 15 miljoen.

De uitvoeringskosten voor de primaire doelgroep worden geraamd op € 6,3 miljoen kosten voor de afhandeling van aanvragen en opstartkosten en € 203 miljoen over de gehele periode 2014-2028. Daarbij nemen de kosten in de loop van de jaren af door het dalend aantal gerechtigden. Voor rechtsopvolgers zijn de totale geraamde kosten voor de eenmalige variant vanaf 2013 € 25 miljoen, voor de variant vanaf 2000 is dat € 40 miljoen. Als er maandelijkse tegemoetkomingen worden betaald, bedragen de totale geraamde kosten in de 2013-variant € 54 miljoen en in de 2000-variant € 99 miljoen. De totale kosten voor de overlijdensuitkering worden geraamd op € 3,2 miljoen.

Annex 1

Verzoek van VWS aan Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor impactanalyse van voorstel Indisch Platform (IP) ten aanzien van Ex Gratia regeling backpay en oorlogsschade en varianten

- IP voorstel 29 mei 2013 (bijlage):
  1. Erkenning moreel tekortschieten opvolgende Nederlandse regeringen ten aanzien van backpay en oorlogsschade. Via gerichte brief aan individuele gerechtigde en via uitspraak staatssecretaris/ZM bij gelegenheid van bv herdenking capitulatie Japan 15 augustus.
  2. Ex Gratia regeling backpay en oorlogsschade.
- Verzoek aan SVB:
  - Maak een impactanalyse op criteria van de Ex Gratia regeling van het IP zoals omschreven in de *bijlage*³.
  - Daarbij IP voorstel aanpassen: *primair* gerechtigden zijn zij die tussen 8 maart 1942 en 15 augustus 1945 woonachtig waren in Nederlands Indië met Nederlandse nationaliteit of daarmee gelijkgesteld, die vóór 1 januari 1967 zijn gerepatrieerd naar Nederland dan wel naar andere buitenlanden.
  - In de analyse te betrekken de volgende (combinatie van) beoordelingscriteria:
    - Uitvoerbaarheid van de regeling: beschikbaarheid gegevens voor definiëring van (sub)groepen met name de 'rechtsoptvolgers'; toegankelijkheid van de benodigde gegevens;
    - (On)mogelijkheden verificatie;
    - Geschatte (minimale) uitvoeringsduur;
    - Uitvoeringskosten, incl. bezwaar en beroep (namens VWS?);
    - Mogelijkheden: op aanvraag na actief benaderen? ambtshalve uitkeren? Op aanvraag na bekend maken in media e.d.?
    - Beoordeling relatieve hoogte (bijvoorbeeld in vergelijking tot individuele rechtshersteluitkeringen rond 2000 voor de verschillende groepen of in vergelijking tot gederfd loon) door IP gevraagde uitkeringsbedragen;
    - Administratieve en emotionele belasting (potentieel) gerechtigden, wat moeten ze zelf kunnen leveren?)
    - Onderbouwing hoogte (periodieke) bedragen; met name ontwikkeling uitkering rechtsoptvolgers in IP-benadering;
    - Programma-uitgaven + verdeling over de jaren
    - Fiscale aspecten (behandelen als kostenvergoeding/eindheffingsregeling dus vrijstelling box 1, bruten?);
    - Precedentwerking/doorwerking naar andere groepen in het kader van (gebreken in) het naoorlogs rechtsherstel (nieuwe claims joods, Roma/Sinti?)
    - (on)mogelijkheid om alleen aan de oudste nabestaande van de primair gerechtigde een uitkering te verstrekken; juridisch (kun je doorbetaling aan andere nabestaanden dan de oudste afdwingen?), uitvoeringstechnisch (bewijs vragen)?

N.B.: VWS bekijkt de juridische implicaties, o.a. relatie jurisprudentie 1956 en 1958 (HR).

³ Uit het IP voorstel in de bijlage wordt niet goed duidelijk dat het IP uitgaat van een totaal jaarbedrag voor primair gerechtigden en rechtsoptvolgers tezamen gedurende 15 jaar. Het bedrag voor primair gerechtigden dat vrijvalt door overlijden wordt toegevoegd aan het bedrag beschikbaar voor de gedefinieerde rechtsoptvolgers.

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Te analyseren varianten:

- Regeling geldt alleen voor primair gerechtigden die op 1 januari 2013 in leven zijn, overigens conform (aangepast) primair voorstel IP; een maandelijkse uitkering per persoon.
- Regeling geldt alleen voor primair gerechtigden die op 1 januari 2013 in leven zijn + de (oudste) nabestaande van de primair gerechtigden die zijn overleden tussen 12 december 2000 en 1 januari 2013, overigens conform (aangepast) primair voorstel IP; een uitkering per persoon.
- Gevolgen van een uitkering ineens in plaats van periodieke bedragen.

- Doorlooptijd analyse

Oplevering impactanalyse graag zo spoedig mogelijk, uiterlijk 24 juni 2013. VWS is zich ervan bewust dat de analyse op deze termijn slechts globale conclusies zal toelaten.

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Annex 2

Voorstel Indisch Platform

Erkenning

Op hernieuwd verzoek van het Indisch Platform heeft de regering de conclusies van de NIOD rapporten Indische Rekening en Sporen van Vernieling en de samenvatting Van Indië tot Indonesië bestudeerd. Op grond hiervan is de regering tot de conclusie gekomen dat zij op morele gronden moet erkennen tekort zijn geschoten bij de behandeling van de onderwerpen achterstallige salaris betalingen en oorlogsschade. Nederland heeft een morele Ereschuld aan de Nederlanders uit voormalig Nederlands Indië. Namens het Koninkrijk der Nederlanden zal de regering individueel haar excuses aan de nog levende Nederlanders uit voormalig Nederlands Indië aanbieden.

Met het Indisch Platform wordt een ex Gratia regeling – kwijtschelding met uitsluiting van rechten – ter ondersteuning van deze morele Ereschuld uitgewerkt.

Ex Gratia regeling: doelgroep en compensatie.

Doelgroep:

1. De thans nog levende personen die tussen 7 december 1941 tot en met 15 augustus 1945 woonachtig waren in Nederlands Indië of door het Japanse leger elders krijgsgevangen werden gehouden en of als zodanig te werk werden gesteld.
2. In bezit zijn van de Nederlandse nationaliteit of recht daarop hebben verworven vóór 1942.
3. Rechtsopvolgers zijn kinderen van overleden oorlogsgetroffenen in de periode vanaf 7 december 1941
4. Voor de berekening van de nog in leven zijnde oorlogsgetroffenen wordt uitgegaan van het aantal repatrianten (= analoog aan het aantal oorlogsgetroffenen welke een Gebaar-uitkering kregen). Repatrianten zijn “terugkerende “ Nederlanders, ook die naar VS – Australië – Canada , Nieuw Zeeland en elders zijn geëmigreerd.
5. Plaatsvervangende rechtsopvolgers : overleden Nederlanders die vanaf 7 december 1941 (oorlogsverklaring van Nederland aan Japan) in Nederlands Indië woonachtig waren of door de Japanse bezetter verplaatst binnen Zuid Oost Azië kunnen uitsluitend in rechte lijn door plaatsvervangende rechtsopvolgers vertegenwoordigd worden. Voor compensatie komt hier in aanmerking de eerste (oudste nog in leven zijnde) rechtsopvolger.

Compensatie:

1. Aan de nog in leven zijnde Nederlanders uit voormalig Nederlands-Indië, geboren voor 15 augustus 1945 wordt een belastingvrije maandelijkse tegemoetkoming van € 300 ter beschikking en betaalbaar gesteld als Indische AOW door de Sociale Verzekeringsbank gedurende een periode van 15 jaar.
2. Aan de directe rechtsopvolgers, van reeds overleden Nederlanders uit voormalig Nederlands Indië zal jaarlijks een belastingvrije schenking worden verstrekt gedurende een periode van 15 jaar. De hoogte hiervan wordt bepaald door het ter beschikking staand restbedrag gedeeld door het aantal plaatsvervangende rechtsopvolgers., met een overeen te komen maximum (volgens schenkrecht?). Eerste jaar ongeveer € 85 per maand.

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Claimanten doen afstand van rechtsprocedures met betrekking tot oorlogsschade en achterstallige salarissen.

Bilthoven , 29 mei 2013.